

Lục Tỉnh Tân Văn

Mua báo thi kề từ ngày mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

GIÁ BÁN

	Cochinchine Annam et Cambodge	Tonkin-Laos, France et Colonies	NGOAI QUỐC
Một năm	6\$00	7\$00	même tarif augmenté de l'affrachisement
Sáu tháng	3 50	4 00	
Ba tháng	2 00	2 25	
Đời chô ô	0 20	0 20	1 f. 00
Tổi số	0\$04

On s'onne sans frais dans tous les bureaux de poste.

Nhưng không dâng không trả lại

聞 新 省 大

MỖI TUẦN RA BA KỲ: NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ VÀ THỨ SÁU

DIRECTION, RÉDACTION ET ADMINISTRATION

162, RUE PELLERIN, SAIGON

FONDATEUR

F. L. SCHNEIDER

DIRECTEUR ET ADMINISTRATEUR

L. MARTY

Adresse télégraphique:

LUCTINH — SAIGON
162 RUE PELLERIN
SAIGON

TÉLÉPHONE: N° 175

POUR LES ANNONCES, s'adresser
à SAIGON: Aux Bureaux du journal.
à HANOI: Aux Bureaux du Trung-Bắc-Tân-Văn.

TARIF DES ANNONCES

Décomptées par centimètre de colonne à raison de 3 lignes au centimètre quel que soit le caractère employé.

ANNONCES COMMERCIALES

Une seule insertion	Insertion répétée
6c, 7c et 8c page	0\$30
4c et 5c page	0 50
2c et 3c page	0 30
1c page	5 fts la ligne

ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES

Le centimètre de hauteur de colonne sur 0.065 de large. 1\$50.

On trouve à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance en piastres au taux de 2 f. 50.

BÁO MỞ RỘNG

NHỮNG SỰ CHẾ CÁI TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG

Tờ Lục-Tỉnh-Tân-Văn, chẳng cần nhắc, các nhà đọc báo cũng dù biết nó là một tờ báo lập nên đã nhiều năm, lần tay tinh ra, mười ba tuổi chẵn.

Tờ-báo dặng vững bền đường ấy, dặng thanh hành thế ní, thật cũng nhờ ơn các nhà đọc báo hết lòng vừa giúp, ơn ấy Bồn-quán chẳng hề quên.

Muôn tò dẫu cảm ơn liệt-vị, Bồn-quán hằng mở mang, lo tim kiêm điều ích lợi cho đep lòng liệt-vị. Tuy vậy mà chưa phải đủ, chưa phải vừa.

Nay tờ báo Lục-Tỉnh-Tân-Văn lại thay chủ-nhợn đổi quản-lý, thật là dịp may mắn lắm đó, vì phòng Quản-lý mới, đã nhứt định mở tờ L.T.T.V. thêm lớn ra nữa cho thiệt thanh hành.

Vậy Bồn-quán lấy làm vui mà tờ cùng các nhà đọc-báo :

Kè từ ngày 2 mai, tờ L.T.T.V. mỗi tuần xuất-bản ba kỳ và mỗi số đèn mở rộng bằng hai, kè làm tám trương, cho có thể mà báo dù các tin, luận nhiều đều ích.

Mở rộng như vậy, thêm kỳ báo như vậy, Bồn-quán chẳng xú lợi chút nào tất cả, một muôn làm ích cho các nhà đọc báo đó thôi. Cho nên tuy mỗi tuần xuất bản thêm một số, mỗi số thêm bốn trương cho rộng mà giá báo chẳng đổi; cũng cứ giá trọn năm là sáu đồng bạc như thường.

Đã vậy, mà Bồn-quán hối còn e khó cho người muốn đọc-báo mà không có tiền dư, trẻ em muốn xem mà không có đủ, nên Bồn-quán sụt giá bán lẻ mỗi số xuống còn bốn chiêm (su) mà thôi, để cho mọi người, dầu dư, dầu thiếu, dầu lớn, dầu nhỏ, đều có thể mua được báo hầu xem những đều công ích.

Bồn-quán cũng noi dấu cũ để cách mua báo trả góp, tiện cho người ham đọc mà vì lương bổng hẹp hòi, không thể trả tất một lần, song phải nhớ rằng cách mua báo trả góp, Bồn-quán rộng để cho nhà đọc-báo ở trong Thành-phố Saigon và Chợ lớn mà thôi và muốn mua góp, phải trả bạc trước một đồng, rồi trả tiếp mỗi tháng cho tất giá. Một tháng không trả hoặc không gởi đến trả, thì Bồn-quán ngưng gởi báo.

Bồn-quán vì liệt-vị đọc-báo đến thế, lòng nào còn trưởng liệt-vị chả vì Bồn-quán mà vừa giúp sao? Vậy xin liệt-vị rũ ren khuyên giải bạn đồng-chi, xùm mua báo cho nhiều mà giúp cho Bồn-quán.

Vẫn biết Bồn-quán có công, liệt-vị đọc-báo có của, công của ấy đòi

Quan Tổng Thông Đông-Dương Albert Sarraut thi hết lòng lo việc trị-chánh, nên hàng tháng có đổi mới, hoặc chế cãi chánh sách lão lanh cho thoả dạ dân trồng cày.

Ngày 6 Septembre 1918, ngài có phê lời nghị định lập hội thừa sai Annam trong Nam-kì.

Đọc tới họ nghe đèn lời nghị này, chắc sao phả nhiều người chánh-quốc ở Thuộc Địa cũng tay làm là cáo chẳng không, ví biê hè, trong cái H. g-Dương mà có cử là binh-hội Annam, có cử phái-viên Annam, thì lẽ có thiên phái hiện có hội thừa sai Annam tra phái ngày nay định lập.

Từ giờ đèn bảy giờ, cách tuyên cử Annam chưa chế cãi cho đồng một phép. đồng, song cũng gọi là on sâu, tac đê.

Bồn-quán dám hứa rằng tờ L. T. T. V. từ đây mở mang đồ sộ, ra một tờ đại-ich cho đồng-bang, lo vực lợi chung cho cả và Annam, chẳng để một tắc lòng tật đố.

Đã vậy, tờ L. T. T. V. kè từ đây lại dưới quyền Chánh-Trị thịnh, thuộc phủ Toàn-quyền kiêm xét (Direction politique du Gouvernement général) nên về chánh-sách thì Bồn-quán cứ giữ tôn chỉ, giải luận cho đồng-bang rõ thấu cái sở kiến và sở liệu của quan Toàn-quyền Sarraut, định lập chánh-sách quang đại theo như kiểu vỡ của ngài đã phân phô trong bài diễn thuyết đọc giữa hội Khai-Trí-Tán-Đức ở Hanói, bưa 27 Avril; bài diễn thuyết ấy, sau rồi, Bồn-quán sẽ dịch ra quốc âm cho chư tôn-tưởng tất.

Còn về đảng Kinh-tế, thì L. T. T. V. nguyên dân nèo đem đảng cho những đảng có chí mong đep oai thương-nhơn ngoại-quốc là dám thanh thế trong xứ này, làm cho Annam, những bấy lâu, nghẹt đường thương-mại.

Ngoài hai điều đại-ich này, L. T. T. V. hãy còn lo làm cho trả nén một tờ báo sáng soi hơn hết trong cõi Đông-Dương.

Vậy Bồn-quán ước trông sao Annam, những người hiệp ý cãi-hành tân-chánh và có lòng tin kinh phép chánh-sách của M. Sarraut, xùm mua báo L. T. T. V. giúp cho Bồn-quán dặng dài vững bước.

L.T.T.V.

Quyền cứ ấy ở nơi chức việc làng nghĩa là ở nơi tay « con ông cháu cha », mỗi khi trong hương-dân mà có khuyết chức nào, thì chức việc đương-niên tự quyền báu-cử; chẳng hề kẽ đèn lòng dân là gì, trừ ra một tỉnh Saigon, quyền tu-đến-cử nghị-viên thành-phố ở nơi đây. Chau-thanh dù hạn và đúng hai mươi-tát tuổi thôi.

Nay quan Tổng-Thông Sarraut bị phê lời nghị như thế, sửa cách-ba cũ lại, thì dặng kinh phục ngài-lâm, song còn e nói cách mới sửa đây thi-hành: cung không dặng-tron, cung-bởi, cung-hi-ra, hoi-bau-cu mới định-lập trong Nam-kỳ chẳng qua là cách-ba làm-thu-đang giúp cho bao-nhiều người-đi-travel-tranh-lam-Chau-Tong, theo Tung-so-thai

giữ y-cuu-le, tự-quyền, tự-hinh, bao-cho cho nhau-vay; còn hoi-dong dia-hai va quan-hat thì cũng-cử để cho lang-chon-cu; thê-thì hoi-dong thay-mat cho lang, chô nào-phai thay-mat cho dan-giu-hoi.

Nêu lời nghị ngày 6 Septembre 1918 mà chặng-sửa dặng-tron mày đều bắt miňh dâ-kè ra đây, chưa biết phải tại quan Tổng-Thông xét chưa đáo-dé mà đê còn sai sót vây, hay là tại quan Tổng-Thông muôn lập lời nghị như vậy dặng làm-thu-coi ra thê-nào; nghĩ cho bao giờ làm-nên việc rồi, chừng-ay-sé chế-cãi thêm-nữa nhâm-cũng-chẳng-muộn.

Tưởng-chắc quan Tổng-Thông muôn làm-thu-coi ra thê-nào rồi sau sê-tinh-tới, chờ-chàng-phai-nghì-không-cạn-mà sai-sót-dâu.

Nêu quan Thông-Thông muôn lập-thu, chúng ta cũng-nên-trộm-xét-thu-coi trong cái-trí-ý đó-nên, hư-thê-nào-cho-biêt. Nếu bảy-dựng-sô-bộ-thura-sai-tuyên-cử theo như-lời-nghị-của-quan-Tổng-Thông-mới-lập, thì trong cái-trí-kien-ay-tưởng-cung-có-thê-mà-ngừa-lây-sự-hậu-hoạn-về-cuộc-thay đổi-chó-chàng-không.

Lời-nghị-quan-Tổng-Thông định-cho-biên-tên-vào-sô-thura-sai, đứng-kê-theo-hàng-chức-việc-làng-dương-niên, những-hương-chức-cự-cáo-thôi(xin-thôi), những-người-mỗi-năm-chịu-thuê-Chánh- nghịch-it-nữa-là-một-trăm-dông(tính-theo-gia-bạc-nay-rất-500-quan-tiền-tây), những-tử-tái-học-tại-trường-lớn-bên-chánh-quốc-tốt-nghiệp-trở-về-với-những-học-sanh-có-bảng-cấp-tốt-nghiệp, sánh-kip-với-hương-chức-cùng-là-viên-quan-dâ-có-công-giúp-nước-dặng-từ-2-năm-tới-12-năm. Tinh-lại-buộc-như-thê-thì-bực-thura-sai-ay-có-dâu-cho-nhiều, đi-lại-cúng-không-khỏi-chức-việc-làng-là-phân-hơn, miêng-tuổi-nên-hầm-lâm-thì-dặng-quyền-tuyên-cử.

(Sau sê-tiếp-theo)

Au-châu-diễn-báo

(Hayas)

Paris, le 24 avril 1919

Vì tuyên-ngoân của đức Giám-quốc Huê-ky, ông Wilson chẳng khứng ban cấp thành Flume là thành Hải-khẩu Adriatique thuộc nước Hongrie, cho nước Italia, nên bàn Phái-viên Italia bưa qua (23/4) nhứt định từ thành Paris mà về cố-quốc. Nhờ có ông Lloyd-George là Phái-viên Anh-quốc, tối viêng ông Orlando là Phái-viên Italia và dem cam ngón mĩ tú mà khuyên giải-lâm, ông Orlando mới nguôi lòng mà định việc hối-cố-lại. Trưa-lai bốn-vị Quốc-trưởng mới hiêp-nhau mà bàn luân về viêt-biển Adriatique-lại-nira.

Nghe tin, bao nhiêu người nước Italia thấy đều-toại-chi.

Paris, le 26 avril 1919

Salandra và Sonnino từ thành Paris bưa nay. Theo như báo « Petit Parisien », chư Phái-viên Quốc Italia bưa 28/4 sẽ vào Nội-địa-travel-kết-rồi-lập-túc-trở-quá-thành Paris, nói bưa 15-thi-tới.

Romes de đỗ nước Italia, được bá-tánh-nhìn-tiếp-một-cách-rất-trọng-hầu.

Lâm-dù-gặp-dù

Có tin thành Munich báo rằng Sparta-kistes-dân-sát-Arcovalley là tên-thích-khách Eisner.

Bolchevistes-dân-tán-bại

Tin thành Berne thuộc nước Suisse báo rằng-dânh-nhon đất Ukraine đầy-lon chím thành Kiew của Bolchevistes-dân.

Thế Bolchevistes-dân ở thành Odessa rớt-nên-nugy-cấp.

Paris, le 29 Avril 1919

Phé-Thuộc-dịa

Các-quan-Thượng-tho-ngoại-quốc-thay-dâu-thâu-nap-khoan-giao-ước-về-sự-buộc-Đức-tắc-phải-phé-hết-Thuộc-dịa-của-Đức-quốc.

Xin-dinh-chiến

Vì sự-cuong-giới-chẳng-hòa-nhau, binh-nước-Roumanie-với-binhh-nước-Hongrie-tương-chiến. Nay binh-Roumanie-dắt-thể, tấn-công-rất-gấp, nước-Hongrie-phải-sai-sứ-là-ông-Belakuhn-den-trung-quân-Roumanie-mà-cầu-xin-miền-chiến.

Lập-dều-hòa-ước

Về-cuộc-hòa-binh, Pháp-quốc-phái-quan-Thượng-tho-Tardieu-lo-tóm-các-diều-so-ước-về-cuộc-hòa-binh-lai-cho-tắt. May-là-tóm-tắt-mà-tớ-so-ước-ay-chẳng-kém-gi-một-tờ-báo-bồn-trang. Chứng-chuyen-de-tới-sứ-thân-Đức-tắc, chắc-sao-cũng-thông-tờ-so-ước-ay-cho-báo-chương-tường-tắt.

XA-BONG MAT-XAY

Tốt-nhứt-cỏi-Đông-dương



Con
ngựa
một
sừng

HAO-VINH Công-ty
(HÀNG ANNAM)
146 bis, Rue Lefèvre, Saigon
AGENT EXCLUSIF

Nghề buôn phải dọ giá

Về việc buôn to bán lớn, thi cần phải biết giá hàng cao hạ lên xuống mỗi ngày đã dành rồi. Đến như buôn bán nhỏ mà cũng đi dọ giá mỗi ngày. Ấy là chỗ người Annam mình không bằng Khách-trú đó.

Người Annam có vốn chừng năm bảy trăm một ngàn, dọn ra một cái hàng xén, sỉ hàng lại các Công-xi, Tàu-khau, đã không lời lóm gì bao nhiêu. Lại còn nhiều người thấy một vật gì, hơi hạ giá xuống chừng một đôi cắc, thì lo hối tốp mua mà trả lại cho nhiều, phòng khi giá nhảy lên mà thủ lợi. Chẳng may giá sụt xuống nữa, thì lợi không thấy mà đã thấy lỗ rồi; đó là tại mình không dò già.

Kiều Khách-trú buôn bán không phải vậy. Chúng nó dọn ra một cửa hàng xén, tư bồn có bao nhiêu đâu; nhô có người đồng-bang nó bảo lãnh cho; nó cũng sỉ hàng các Công-xi, Tàu-khau vậy, mà nó trã tiền mặt một phần, còn chịu lại hai phần; một chút đó, chúng nó đã được phần hơn rồi; mà lại chúng nó mồi ngày mồi đi dọ giá luôn luôn, món hàng gì cao chúng nó cũng hay trước, món hàng gì hạ chúng nó cũng hay trước.

Chẳng tin như lời tôi, thi ai có ý thử đi một bửa mà coi hi thấy; mồi bửa buổi sớm mai từ 7 giờ cho chí 9, 10 giờ, những bọn Kiều-thương kết đoàn kết lủ nhau, tốp thi 5 người, tốp thi 10 người, đi hai bên lề-dàng, từ hảng bạc Đồng-dương, chí hảng Hongkong, Shanghai, rồi đi qua sang mấy hảng đầu, đón mấy người mǎ-chín, nói chuyện xầm xì với nhau, một lát rồi tảng đi mồi người một ngã. Có ý đứng lại gần mà nghe thi toàn là nói những tiếng số-mục không. Số-mục ấy là giá cả hàng hóa chó gi.

Thật là khôn lanh!

Con buôn ta phải dè mà coi chừng chờ hành tàng hư thiệt của chúng nó.

T. L.

Lao-động

Ai ai cũng phải làm lụng

Ấy là luật của nước Huê-ky buộc người trong nước từ ngày cuộc chiến tranh mới có đến nay.

Nghỉ lại thật là hay và đáng lăm; tưởng khi rời đây, các nước bên Âu-châu cũng thi hành theo luật ấy chớ chẳng không.

Nước Huê-ky là một nước đã văn minh, và lại giàu mạnh trên thế gian, mà xem chánh sách còn nghiêm như thế, còn sợ dân-sanh không nghề nghiệp làm ăn, nhà nước không phuơng cứu giúp, cho nên phải buộc lấy công pháp mà khuyên dân.

Huống nữa nước Nam ta, đang thương mại đã ít, việc công nghệ cũng không; đã vậy mà những tay du thủ du thực, mỗi ngày càng thêm thăng số; tra xét cho kỹ, có lẽ người lao-động thi chẳng có mấy, mà người ở không e hết nữa phần rồi.

Vậy mà có phải là một việc ở không mà chịu yên thân yên phận đâu; lại còn sah sự nầy sự kia nữa mới lá hại cho chó. Cờ bạc, rượu chè, tụ ngũ quần tam, làm nhiều điều quái gở; đó, ở không là thiệt hại vậy đó.

Có nhiều người lại ý có sự sản của cha mẹ để lại cho, không muốn lao-động làm chi, cứ việc ở không, tiêu xài cho mản súc; chẳng hiểu một

ngày gia tài kia tán tận, rồi phải ra thân thế nào;

Khá toan chừa tánh củ đi, một ngày hối-lại; lo kiếm tìm nghề nghiệp tùy thân, kêu mà hò hẹn một loài người trên thế-giới.

TÙNG-LÂM

XIN HAY ĐỌC LỜI DẶN CẨN KÍP

Về sự tiễn bạc gởi mua báo hoặc rao báo, xin nhớ kể từ đây để gởi cho **Directeur du Lục-Tỉnh-Tân-Văn.**

Đồng-dương báo tín

Quí Khách

Đức-Hoàng Xiêm Purachatra tên viêng Saigon-Hanói, dạo khắp các nơi, nay đã từ Đồng-dương xuống tàu về nước. Ngài đi lâu ngày thật cũng mệt mỏi lấm chít, song chàng phải là luôn công vòi ích,

Thường khách ngoại bang đều viêng xúta hảng lây sự công chánh mà tò, thường chắc sao quý khách của quan Tòng-thông cũng có nói rằng cuộc du-ngoạn của ngài rất nên có ích và mờ trí cho ngài chớ chàng không.

Trong xú chàng có chi quí lạ cho ngài xem, song thường chắc nội công việc đào sông dẫn nước ruộng, làm trong tinh Thanh-hoa và tinh Vinh-yên cũng đủ vui lòng ngài lâm lúa, cõn thêm đàng xe lửa Ván-nam lại càng ích cho một người khách như ngài hơn nữa.

Nhu một ông quan Bác-vật nước Suède trước khi nổi giặc, có đèn viêng Đòn - rõ biết việc trong xú, di Ván-nam rồi vé, ngài có nói rằng: « Các quan Bác-Vật Langsa đã làm nên công việc rất nên to tác. Tôi lấy làm hữu hạnh mà dặng xem tang mắt. »

Đem lời này mà sánh với lời Đức-Hoàng Xiêm, thi hai lời cũng gần in như một,

Và lại, trong lúc giặc giã làm nghiên ngứa cõi Âu-châu, bên này lại làm nên công việc to tác như vậy, dầu mắt nào trông vào, cũng phải cho là trọng. Có thay mới có biệt, chưa thay át chưa tin, vậy cũng nên dẽ mà coi cho thường tần. Thật công cảng của hàng các quan Tạo-Tác rất nên lớn. Gặp lúc thiêu người mà quan Bác-vật Normandin cũng ráng sức làm nên dặng.

Bởi cõi tôi dám thường lời Đức-hoàng Purachatra khen là lời hân thật. Đức-hoàng Purachatra tánh tình rất nên thuần hậu, những người có giao thiệp với ngài đều phục ý ăn nết ở cửa ngài cả thấy. Cho đèn các quan theo hâu ngài tánh cũng đều như ngài vậy.

Ước sao ngài qua du lịch đây rồi, thura lây dịp về làm cho hai nước Xiêm và Nam nên tình hoà hảo. Đặng vậy thi có ích cho hai xứ ể gần nhau. Hai nước ráng sức làm cho hai môi xe lửa của hai nước nõi nhau cho tiện đường qua lại. Vậy mới phi là người ước mơ, vậy cuộc du lịch của ngài mới là đại ich.

Lời dặn bảo

Những người bồn-quốc, hoặc là linh tập, hoặc là kẻ làm công hay là người làm thợ mà đã cho trả về Nam-ky, thi hè bước chun lên bờ lại đã cho đem đến chỗ đê riêng người tàn đảo là nơi có đặt người liệu lý việc thân phận cho.

Những linh tập chưa mẫn khóa thi giao huồn lại cho đàng binh-chánh,

còn lính tập mẫn khóa, những người làm công và làm thợ hễ đã có lương-y khán nghiệm rồi thi đều cho trả về hương-quán.

Ai có bệnh thi cho vô nhà thương Chợ-quán.

Những người bồn-quốc đã cho trả về các tỉnh thi ở đâu đều có hội tiếp rước theo đó có quan Tham-biện Chủ-tỉnh làm đầu.

Nếu quan Chủ-hội chánh ở Saigon chưa có liệu biện, thi hội bồn-tỉnh phải cặt ván mồi người bồn-quốc mới trả về mà lập thẻ lý lịch nó, phải hỏi nó ước nguyện những đều chi, phải hết sức khuyến dụ nó trả về mà noi theo nghề nghiệp cũ, và đến khi gởi thẻ lý lịch lên cho quan Chủ-hội chánh, thi trong tờ tư-báo định-tùng, phải trich chỉ những kẻ đáng-nên-tư-trợ hay là cấp tiền ban thưởng tùy nghi theo năm một.

Tại Saigon, ông Chủ-hội chánh là quan Giám-đốc Quesnel, thâu chấp những tờ tư-và-hết các đều-trần-tổ của các hội ngoại-tỉnh gởi về, quan Giám-đốc phải làm tờ tư-trinh gộp lại riêng từ toán-bin công-hồi-hương mà gởi cho quan Thống-đốc Nam-ky, chuyền đạt cùng quan Toàn-quyền, (về ty kiêm sát công-tác và kinh-dinh),

Những người bồn-quốc dặng trả về quê-hương mà muốn hồi-thăm đều chi, hay hoặc là muốn kiểm-công việc làm, hễ đến tỉnh nào thi phải đến trinh-cung quan Tham-biện, Chủ-hội bồn-tỉnh, nếu như quan Chủ-tỉnh không giúp đỡ, thi ngài lại gởi đơn giùm-lên cho quan Chủ-hội chánh Saigon. Còn như ở tại Saigon thi đến trinh-cung quan Chủ-hội chánh, là quan Giám-đốc Quesnel, đường Colombert môn bài số 6.

LỜI DẶN BẢO. — Những người bồn-quốc có đem tiền bạc bên Đại-pháp về mà muốn đòi thi cứ do cùng quan coi chô đê riêng người tàn đảo đòi cho, không tốn tiền chi hết. Bằng chúng nó đem đòi chô khác thi phải bị lường gạt.

Việc phải dặng làm

Xin nhắc lại lời bàn chánh-dặng của một vi đồng-nghiệp mới phản phô, khuyễn, cùng người bồn-xứ đậu vé Quốc-trái lại làm tư-bồn dặng thế chun vào nhà Băng mà lấy bạc ra mua lúa trả lại. »

Những lời mà người nói đó, là người dã cạng xét đủ-lé, rất tiện được nhiều bẽ; một là khỏi xuất tiền nhâ, hai là lợi dặng nhiều hơn Quốc-trái, ba là cừu dặng con nhà nghèo, bốn là tranh được một mối lợi với khách-trú. Thật là tiện lợi vô cùng.

Song tôi chỉ tiếc vì người kiến-có-hoi muộng đi một chút, dầu mà đồng-bang có người đứng ra mà làm việc ấy nữa, tưởng cũng không thể gí kịp được. Bởi sao? Hôm nay kỳ thuê đã súc-thâu rồi, thi nhà giàu có lúa bao nhiêu đã bán ra mà đóng thuế; còn bạn ghe-chài Khách-trú thi đã đi rải rác khắp Lục-tỉnh mua hết nhiều rồi; mình không tài gí mà giành giựt lại được.

Tuy vậy, miêng cho đồng-bang có chi, làm cho dặng việc, nhằm chừng mùa tới đây cũng chẳng bao lâu, mà sự đói khó của dân ta còn nhiều ngày lăm; hãy xin quyết chí làm đi, chẳng mất vốn tốn tiền chi mà dù dữ.

Đồng-bang chẳng thấy sao? Lóng này ngoại-quốc còn nhiều nước thiếu ăn, thi tất nhiên lúa gạo Nam-ky minh có thể gí mà hạ được.

Chẳng nói đâu xa, thử xem lại giá lúa năm kia (1917) sao? Năm ngoái (1918) sao? Tới năm nay sao? Có phải năm kia thi 2\$05, 2\$15, tới năm ngoái thi lên lần đến 2\$50 2\$60, qua đến năm nay, như độ nầy đây, nhảy lên tới 3\$45, 3\$55; một tạ lúa cao quá một đồng bạc, thấy đã ghê chua? Mà tôi tưởng có lẽ còn cao nữa; vì năm nay bị trời hạn nắng, nhiều chò-thất-mùa; và lại các thứ huê-lợi khác như là bắp, đậu, khoai, v.v., cũng ít, thua mấy năm trước nữa; bê-gi dân Nam-ky cho khỏi tịt-ép-án.

Chữ-tich cốc phòng cơ, nghĩa là trữ lúa để tăng mà phòng khi đói; nếu im liềm chờ tới khi lúa cháy tạng mày, rồi day trả thế nào cho kịp.

Huống chi việc này, tuy nói rằng hùn-hiép, chớ có phải xuất tiền mặt đâu, chắc là sự hùn-hiép như thế, mỗi người đều sẵn lòng ứng-hết.

Chỉ trong cây làm sao mỗi tinh cho có một vài vị, đem lòng thương lấy dân nghèo, ra sức khó nhọc, đứng xướng suất làm cho nên việc này, tưởng đã trước dặng nghĩa mà sau thêm dặng lợi.

T. L.

Dân Annam nên

trồng một thứ

(Une culture familiale intéressante)

Dân An-nam ta vốn là một dân tộc đe-nhiều, nhà nào cũng có con cái, cho nên phảm các công-nghệ làm được ở trong từng nhà, công-nghệ nào cũng phát-đạt-lăm. Như là nghề cắn-xa-cù, nghề thợ thêu, nghề dệt đồ-tơ, đồ-vải, ấy là chỉ-kẽ một vài thứ, chẳng những làm cho người thợ được no đủ và nuôi được thê-tử, mà lại còn mua chuộc được cho người An-nam cái tiếng khéo chân khéo tay đối với thiên-hạ.

Nhưng ta chớ nên quên rằng duy có đất là nuôi người ta một cách vững bền-hơn-cả, mà dân-tộc An-nam trước hết là một dân-tộc canh-nông. Phảm nghề giòi nhờ đất ruộng mà thêm ra mối lợi cho dân được, thi nên lưu-tâm, nên thi-nghiệm. Như nghề trồng các giống thuốc-lá Tây, theo như qui-thức rất lợi của công ty thuốc-lá Đồng-dương chỉ bảo, thi dân ta nên nghe nêu theo lăm. Công-ty ấy muốn giúp đỡ dân-tộc An-nam ta trong sự sanh-kẽ, nên chi đã phát cho dân bắt giòi và màu đê-bón, hai thứ ấy là hai thứ khó kiềm-nhứt, lại còn dạy bảo cho những cách làm đất, bón-mẫu, giống-giòi, vun-xới, cắt-hái, phơi-phóng đủ các phép chăm-nom từ lúc gieo cho đến khi thành-lá thuốc-phơi-khô mà đem bán lấy tiền.

Nhegie trồng thuốc-lá, tuy là một nghề khó nhọc, phải coi-sóc-luôn-luôn mới được, nhưng nó là một nghề nhà-làm-ruộng-nước ta thậm-dẽ-kham, bởi vì nó cũng là một nghề trong một nhà-làm-nội, không cần phải thuê-mướn người-ngoài. Phần nhiều các công-việc như là lau-chùi-lá-thuốc, bắt-sâu-bắt-bọ, và mọi việc xem-xét-hàng/ngày, toàn là những việc đan-bà-con-trẻ-làm Được cả.

(Còn nữa)

HÀNG ANNAM

HẢO-VĨNH CÔNG-TY

(Chủ hàng : NGUYỄN-HẢO-VĨNH)

146 bis Rue Lefèvre, Saigon

Trinh cùng Lục-châu quân-tử đặng rõ, chúng tôi mới mở một cửa-hàng xuất cảng nhập cảng: chịu giá gởi đồ thô-sản đi bán ngoại quốc, gạo, tiêu, dừa khô, bắp v.v., và trữ hàng hóa các nước mà bán sý cho các nhà buôn nhỏ của dân ta.

Các nhựt-báo kêu réo bầy chó, nay chúng tôi gắng sức lập thành một hàng buôn to theo kiểu các nhà buôn của Langsa và Ăng-lê đã lập ra tại Saigon.

Chúng tôi cúi xin mời Lục-châu quân-tử dời gót đèn nhà giây hay là gởi thơ đèn thương nghị cùng hỏi thăm đều chi thì chúng tôi sẵn lòng hết sức tiếp rước và chỉ bảo.

Hàng chúng tôi cũng mua lúa theo kiểu các nhà máy Chẹc.

Nay kính
HẢO-VĨNH & Co.

Chiến-binh về làng

Hôm rày nghe phong phanh người nói vầy, kẻ nói khác, tiếng chào xáo rắng : Bạn chiến-binh ta từ khi ở bên Quí-quốc về đến đây, thì phần nhiều những người đổi mất tánh nết ngày xưa, rượu chè say sura, ngang tàng tự đắc, khi thị người làng, ăn nói chẳng từ chăng tốn, có một đôi ông hương-lão trong làng thấy vậy lấy tinh cõi bác, đêm lời phải trái mà khuyên can. Can chẳng thèm nghe, mà cách ảnh lại còn buông lời ngõ nghịch mà nói trả lại. Lầm cho hương-chức ai này đều lấy làm phiền lòng».

Cứ như lời người ta nói đó, dầu chưa lấy chi làm đắc bằng cho lắm, song le thế tất cũng có chứ chẳng không.

Nhung mà theo ý tôi tưởng, thi lồi đó về phần các anh chiến-sĩ đã đánh, mà cũng có một phần về các ông hương-chức nữa.

Có lẽ gì đâu ; chẳng là các ông hương-chức ta vẫn đã quen cái lề lối xưa nay ; nhiều ông hề được bầu cử lên làm chức việc rồi, thi tự cho mình là một vị cao-quyền lớn-thể trong làng ; còn hạng dân linh là hàng con em, mình kêu đâu dạ đó, mình biếu gì được nấy, dầu nó làm chi đì nữa cũng kẽ dưới tay mình.

Các ông chỉ biết mình là chức việc ở làng, chẳng biết đến kẽ có công lao với nước ; vì vậy cho nên nhiều người trước khi bời làng cắp ra đi linh đó, trước vi làng sau vi nước mới cất thân ra đi, bỏ cửa bờ nhà, liều mình sống thát, những ao ước trước nứa lập công với nước, sau may mòi mặt với làng ; Ngày nay về thời xú sô, thấy đặng quê hương, ngõ là được đều sở nguyện rồi ; dù đâu, các ông hương-chức cũng bạc

dải minh theo một hằng với dân mà thôi. Khi bấy giờ các ảnh lấy làm sỉ nhục, tức tri mới nói bùng ra, dang tay múa ngón, kẽ lè công nghiệp vầy kia,

Chứng đó, các ông hương-chức mới chia giận cưu hòn, huyên truyền ra nói rằng, chiến-binh về làng, ngòn ngang vô phép.

Vậy cũng có, mà lại cũng có nhiều anh chiến-binh chỉ ý mình là kẻ có công lao với nước, chẳng biết ai là người lớn nhỏ trong làng ; cang nghĩ rằng, đại súc nhà nước mà còn tung tu qui trọng minh thay, hoang nứa từ hàng hương-chức ; cho nên càng thêm tự phu, ăn nói chẳng kiêng dè, không nghĩ phận mình là vai em út, muốn lấn lướt người trên, làm cho chính hàng hương-chức ; nếu chẳng có vậy, lẽ nào ai nỏ giếc tiếng ác cho mình.

Các lè áy, nghĩ ra thật là quá vây ; chờ chi các hương-chức biết mà suy nghĩ, nghĩ đến thân chiến-sĩ, chịu gian nan cực khổ, đem cái thân xòng đột giữa chiến-trường ; ngày nay về chốn quê hương, lại càng vê vang tiếng coi làng trung nghĩa, thi các ông nghĩ mà biết dãi một cách cho khác kẽ thường dân, mới là phải cho chó ? Trước nứa thế tất lòng nhà nước, sau nứa làm cái gương phong tục cho làng ; thi thôi, còn ai thân oán gì, phiền trách gì nữa.

Còn anh em chiến-binh phải biết rằng, chốn hương thôn là quê quán của ông cha mình, hương-chức là hàng cõi bác, tuổi tác lớn lao, mình phải kính nhường người, trọng nè người, chẳng khá đem lòng khinh dè, mới là vê vang tiếng tốt vè sau, ví bằng học thói kiêu căng, làm cho kẻ bỉ người chê, thi còn chi nứa mà vẹn toàn danh tiết.

T. L.

Công-nghệ

Báo Franfort có lời rao :

« Đại-Lý Suisse xin tiếng-cử minh cho các nhà buôn bán lớn, đứng dựng mồi giao thông lại với ngoại bang và sỉ hàng hóa cho. Đại-Lý Suisse cũng chịu đứng thế-hành cho những nhà buôn có vốn lớn, hoặc mua riêng cho những nhà buôn ấy hoặc đổi hàng hay là xin lãnh chịu với các nhà buôn ở thành Bâle (Allemagne).

Còn Báo Hamburger Nachrichten lại rao :

« Phòng Thương-mãi ở thành Hamburg và phòng thương của nhà buôn bán lẻ có tiếp tin nói về các nhà buôn Suisse xin tiếng-cử minh làm Đại-Lý cho hai bên hoặc làm Đại-Lý cho Allemands.

Muôn rõ xin do hỏi nơi phòng Thương-mãi và phòng Thương của các nhà buôn bán lẻ. »

Lời bàn

Xét vì nhở công nghệ bền vững, mà Pháp thủ thắng, có lý nào nay lại phụ, vì chút lợi tư mà làm lợi cho kẻ tặc thù.

Bởi cớ, người Langsa ở Nam-kỳ mới lập hội Tề-tâm gọi là Union Cochinchinoise, nhóm đại-hội tại xã-

tay mà lập bàn hội vực quyền lợ Langsa. Bàn hội sẽ định : 1^o Cấm dân nước thù địch tới ở trong cỏi này, cấm trộn mười năm như vậy ; 2^o không mua bán hàng hóa của địch quốc dẫu rằng nước trung lập mua đi bán lại cũng không dùng.

Đáng khen nghĩa khi người Langsa ước trong Annam lập nên chi cả ấy mà diệt hàng hóa Nhựt-Bồn và Tàu.

Thế giới tân văn

(Echos de partout)

Hút thuốc lá nước nhà

Ta nên hút toàn xì-gà thuốc lá của Đông-dương Yên-diệp công-ty, bởi vì :

1. là thuốc của người bản-quốc giống ;

2. là thuốc lá phoi, ủ, bào, thái, quấn tại sở thuốc lá Hanoi, dùng đến hơn 400 người bồn-quốc làm ;

3. là thuốc người Annam ta buôn của công-ty mà bán, làm cách sanh lý ;

Người Annam từ nay chỉ nên hút thuốc lá ấy, không nên dùng thuốc ngoại-quốc mà làm giàu cho xứ Algérie, xứ Manille, xứ Luxembourg và các nước khác.

« Chẳng may có âm-dương cách biệt, gái trinh ôm chữ tiết thò chồng, ấy là điều ai cũng ước mong, song ít kẽ cầm lòng cho đặng..... »

Nghe những tiếng biết bao cay đắng, Phùng-Kim-Huê khoát mảng héta : « Đừng thấy nghèo mà thi nhục ta, dám bày tiếng trêu hoa ghêo nguyệt. Ta quyết dạ thò chòng trực tiết, nghĩa dá vang dã quyết một lần, trời thấy ai mua Sở mây Tân, ta chẳng biết đến xuân chi nữa. Nếu chẳng có on kia chất chứa, ta dủi người ra cửa túc thi, ta khuyên cho, chờ phen người diện thường bối phi, tới đây, làm những sự tê vì không đặng. »

Nam-Xưởng bị Kim Huê nhiệt mảng, nghĩ lại mình cay đắng biết bao, tuy vậy mà, nói phiền kia khó lấp tú trào, ngồi không biết lè nào mà trả.

Chập lâu, chàng mới kim những lời tao nhã, năn nỉ cho an dạ Kim-Huê : « Cô-ký ôi, nghĩ sự đời có chờ chấp nê, dóa gấp lúc xuân về gày guộc. Bè nhan sắc dào yêu nhuốt-nhuốt, lẽ nào có dành buộc hái gai ; tinh ngày xuân có hấy côn dài, lý đầu chịu phạt dài nương dựa. Họa dả ý phòng thu khép cửa, ngắn gió nam mà lẩn lụa mưa đông, chờ xét kỵ lại, nhà một đồng một chữ cũng không, còn thêm nỗi tay bồng tay đất. Hả chẳng sợ phong vắn bắt trắc, biết cây ai giúp ngọt đỡ eo, lẽ nào ôm chữ tiết chịu nghèo, mà dành để cám treo heo nhím. »

(Còn nữa)

MỘNG-HUẾ-LẦU.

Nº (54) FEUILLETON DU 2 MAI 1919.

ROMAN

OÁN HỒNG-QUẦN

Phùng-kim-Huê

(Ngoại-Sử)

HỎI THÚ BA (tiếp theo)

Phùng-kim-Huê ngại lòng, không dám tánh, Nam-Xưởng không nghe, lại nói : « Tôi nghĩ bụng của thầy mà giúp cô, tôi có đòi hỏi chí mà sợ. » Kim-Huê thấy Nam-Xưởng có dạ hảo tâm, và nói cũng đã hết lời nên mới thò tay lanh của ; song trước khi thò lanh. Phùng-kim-Huê chối từ mà rằng : « Cảm ơn chủ có dạ hảo tâm, nghĩ tình người trước, muốn giúp cho phận mẹ già con-cô, song tôi nghĩ, buôn bán với dân-công chẳng dễ gi, e nỗi không lời có lỗ ; chừng ấy mới biết lấy cùi mà bồi. Nghĩ vậy nên chủ có lòng tốt thì tôi cảm ơn, thật tôi không dám chịu ». Nam-Xưởng nói : « Có chí mà chẳng dễ. Tôi còn sờ đây ai dám giựt của cô sao mà sợ. Cô cứ việc mua bán đi, có lời thi chắt lót để dành, bằng có rủi mà lỗ đi nữa, nhảm cũng không sao, ai đòi hỏi gì mà ngại. Cô hãy an tâm, lấy năm chục đồng bạc này lo mà mua bán. »

Dứt lời, trở gót ra đi ; Phùng-kim-Huê một mình ngồi nghĩ : « Khách-trú mà ở đây như vậy cũng là ít có chờ phải chơi ; người đã quyết ra ơn, không lý, ta đi từ chối. Dù may ta cũng nên thừa lấy mà làm

vốn sanh nhai, may nhờ có sirc ngư⁰¹, mỗi bùa kim lời nuôi con cũng tốt. »

Kể từ đây, Phùng-kim-Huê mua bán với dân-công, thật nhở có tiếng Nam-Xưởng không ai dám giựt. Bán như vậy đặng ba bốn tháng, coi mồi khá có lời nhiều, Kim-Huê mảng lòng chẳng xiết. Năm-Xưởng mỗi ngày đều có ra thăm viếng như thường bồng ấm Triệu-bát-Ud, tỏ tình khắn khít.

Đêm kia, Năm-Xưởng cũng ra thăm, gặp lúc Triệu Bát-Ud đã ngủ. Phùng-Kim-Huê nghĩ mình nhở có vốn của người mua bán bấy lâu, lời đặng năm bảy chục, nay cũng nên hưởn vốn của người lại cho rồi. Nghĩ vậy, nàng bèn vào mờ rương, lấy năm chục đồng bạc đem ra để trước mặt Năm-Xưởng mà nói rằng : « Thật nhở có vốn của chủ giúp, mẹ con tôi mới đặng bè no ấm. Nay lời tôi cũng đặng năm bảy chục, dù dùng làm vốn ra vở, tôi xin hưởn năm chục đồng bạc ngày xưa và cầm ơn chủ ngàn ngày tạc đẽ. »

Nam-Xưởng đáp rằng : « Năm-chục đồng bạc là của bao nhiêu, cần gì phải trả trả cho cô tôi có tình đòi cô trả lại cho tôi đâu. Ý tôi chỉ muốn làm nghĩa mà thôi chờ. Tưởng khi cô cũng rõ thấu lòng tôi chờ lẽ nào không, sao nay cô còn đem trả lại. Hay là cô chẳng muốn cho tôi tôi lui đây nữa chăng ?

— Không, tôi mõi dám phụ ơn đến đỗi, song tôi nghỉ cất để đó chẳng làm gì, thả hưởn cho chủ đem về xây dựng.

— Không, tôi có tung rối chí đâu, xin cô chờ ngại. Của còn hết quăng gi, miêng

người còn, nghĩa còn, dầu khó dối cũng cam thưa dạ ! »

Nghĩ lời, Phùng-Kim-Huê bấy giờ mới rõ Năm-Xưởng có bụng tèo, bèn thầm nghĩ : « Tưởng nó thấy phản mẹ con mình nghèo nàn, ra ơn giúp đỡ, chẳng đẽ người sâu sắc nước đời, Đem bạc mà du lòng son, lấy ơn dày khêu nghĩa nồng. Chẹc mà cũng biết đê nứa kiá ! Tuy vậy mà on kia mình chưa trả, không lẽ nói nặng nè cùng buông tiếng dui xua, thôi trảng gió mặt người lòng ta, ta giết ; chẳng cần phải nói làm gi. »

Nghĩ đến nước rồi, nàng ngồi làm thinh, không phô đều chi cả thấy ; làm như tưởng không hiểu ý Năm-Xưởng ; Năm-Xưởng thấy vậy lại mỉn cười, chà lết kim đèn trên ghêo. Nói chí thi nói, Phùng-Kim-Huê cũng cùi tự nhiên, song nghĩ lại mà phiền, đức chẳng bạc mà người khỉ bạc !

Nam-Xưởng chà lết ở đỗ túi khuya, mà chẳng nghe Phùng-Kim-Huê hỏi tiếng, nghĩ cho Phùng-Kim-Huê không thấu lòng minh ; tung chẳng biết sao, Năm-Xưởng, ngira lúc canh khuya, vắng bóng người, mới dem hết sự tinh tò thật.

« Cô kỵ ôi, từ thấy mặt tư-trào dời-giập, ngày những đêm ôm ấp khổi tình, dạ bồi hồi mơ bóng trưởng hình, dường như có sơn minh hải thê. Quyết lòng tới cung trảng thềm quế, hoa may thành Hậu-nghệ cho chẳng, xin cô thương mở lát dạ Hằng, đừng chấp nhứt đón ngắn tội nghiệp. Dầu rằng chẳng xứng cầu hòng-dịp, thi cũng cho là nghiệp xích-thẳng, chẳng phải người cợt gió giòn trảng, không phải kẽ trêu hoa ghêo guyet. »

NHÀ HÀNG
Nam-Thuận-Phát

LÊ-VĂN-LÊ, kinh nghiệp
Góc đường Pellerin-Espagne số 69—SAIGON

Kinh,

Mời viễn-quan quý-khách thưa nhau đến nhà hàng tôi hưng-tiều và dùng bữa trước là đãng-vừa ý quý-viên sau giúp tôi nén-việc.

Từ ngày vào kinh-nghiệp, tôi đã sửa sang nhanh-tiết và sắp đặt mọi việc lại như mới. Chẳng những vật thực dù mùi dù vị, cách tiếp đãi quý-khách rất trọng-hệu.

Tôi lại có lập riêng một phòng, để khi có quý-cô quý-bà vào ngồi dùng bữa hoặc giải hát cho xứng-dáng.

LỜI RAO CẨM KÍP

Hội chánh Agence économique de l'Indochine ở tại 35 rue Tronchet Paris (8e).

Muốn hỏi thăm đều chỉ cứ do nơi đó.

PILULES FOSTER

Remède spécial pour les maladies des reins et de la vessie

福施氏秘製保腎丸
身之血每三分鐘經過腎府
次伸血中之渣滓毒液棄諸
腰積司藏有虧血中毒液棄
偏體病患迭出如頭暈目眩
濕癱瘓背痛腰痠四肢浮腫
不治之症福施氏秘製保腎丸
(Pilules Foster pour les Reins) 内腎膀胱
之第藥而成功效靈捷應萬物如神
時法日服可四次大便閉結胸腹不
宜先服福施氏秘製保腎丸
(Pilules digestives Foster) 一丸如豆
可服三丸及大便通順為止

La Véritable Marque
(Etiquette jaune.)



PRICE: 3 fr. 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

Có Một Minh Nhã Nay Có QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SUNG VÀ LAM XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne

Mà thôi

Hàng F. MICHEL, CAFFORT Successeur
ở đường SAIGON
Có Bán SUNG
dù thử và dù kiều. BÌ,
THUỐC, BẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin để thơ như vầy;

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON.

Dầu Bạc-hà
hiệu « LÒ-TIỀN »

Hảo-vịnh Công-ty trình cùng qui-ông qui-bà dặng rõ

Dầu BẠC-HÀ (menthe) hiệu LÒ-TIỀN của chúng tôi bán là tốt hơn hết các thứ dầu bán trong cối Đông-dương này.

Những lời chúng tôi nói đây là lời vàng đá, một mày chẳng sai. Cuộc buôn-bán của chúng tôi gây dựng nên đồ sộ như vậy là quyết một sự vững bền trăm năm, về chi một mòn Bạc-Hà lời lãi chẳng bao nhiêu mà phải đem lời chằng thật mà ngỏ cùng qui-ông qui-bà cho hư danh. Xin qui-ông qui-bà mứa thử một ve mà dùng thi biết rằng dầu của chúng tôi tốt hơn hết thảy, thơm tho ngọt ngào, mùi dầu thiệt các hiệu khác cũng chẳng sánh kịp.

Hàng chúng tôi là hàng Annam, lập ra trước là tranh chút ít lợi quyền với đời, sau là giúp bạn đồng bang trong cuộc thương mãi. Bởi vậy cho nên dầu BẠC-HÀ hiệu LÒ-TIỀN đó là của hiệu chúng tôi nghiên cứu bấy lâu nay rồi chúng tôi chế đặt ra cho vira ý người nước ta. Vậy thì người Annam ta, xin hãy nhớ bồn-phận mình phải thương phải giúp người Annam khi mua hãy nài mua cho được dầu BẠC-HÀ hiệu LÒ-TIỀN, trước là ít tốn tiền mà có dầu tốt nhất, sau được tiếng ái-quân ái-quốc!

Thoản như dầu hàng chúng tôi chẳng được vira ý qui-ông qui-bà thì xin qui-ông qui-bà hãy lấy lòng rộng rãi cho hàng chúng tôi biết, thi hàng chúng tôi sẽ xét kỹ mà sửa lại từ thi và cảm ơn qui-ông qui-bà vò cùng.

Dầu BẠC-HÀ hiệu LÒ-TIỀN bịt nút bằng một thứ nhựa riêng để bao lâu, mẩy năm đì nữa cũng chẳng bay hơi.

LỜI ĐẶN CẨM KÍP

Hãy đừng thấy dầu già bán rẽ mà ham, xúi nó vò đã hại não mà lại làm cho khó đỡ nứa!

Dầu của hàng chúng tôi nước trắng trong như ngọc, rất nên tinh hảo chẳng có chút chi nhú bẩn lòn vào.

Khi mua xin nhớ mà biếu nó đưa thử BẠC-HÀ LÒ-TIỀN, khi dùng hãy nhớ mà làm ơn chỉ cho chúng người chẳng biết.

Đó là tốt nhất, tốt hơn dầu thiệt các hiệu khác mà giá tiền lại rẽ: bán lẻ có hai cắt (0 \$ 20) một ve, còn báu sý thi 15 đồng một trâm ve, mua nhiều nữa tinh rẽ hơn. Ve lớn bán lẻ 3 cắt ruồi (0 \$ 35) một ve, sý thi 27 đồng một 100, mua nhiều hơn tinh rẽ.

Hảo-vịnh công-ti kính đón

LÝ-TÍCH-HẬU

TIỆM MAY

Ở đường Némésis 80—SAIGON

Chợ Bến-thành, ngõ xuồng, ngang tiệm Cầm-dồ, có bán đủ đồ nữ-công và hàng giề như: Nút-áo, Kim, Chỉ và hàng-Tàu, hàng-Bắc, hàng-Trung-ky, lúa Trà-kiệu. Đuôi, Dap, Đá, nhiễu Barit, läh Gö-duối, xuyễn Bentre v. v.

May dù kiều quần áo Tây-Nam; tay thợ Bắc, thợ Huế rành nghề, thông thạo dàn kim mồi chỉ, may rất mau và rất rẽ; mướn đặt nội một ngày cho có đồ, cũng có.

Kính mời quý-cô quý-bà, vì nghĩa đồng-bang, con rảnh bước thưa nhau, ghé tiệm tôi xem thử.

Tôi lấy làm may mà đãng tiếp qui-cô qu-bà hạ-cô.

HỒ-NGỌC-HOAI.

GRAVURE

SUR MÉTAUX ET MARBRES



TIỆM KHẮC CON DẦU

Xin chư quý-vị nào muốn coi kiều các con dầu xin viết thơ cho tôi mà lấy sách mẫu (Catalogue), tình-gia thiết-re hơn hết.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA,
62 Amiral-Dupré, Saigon.

CORDONNERIE.— CHAPELLERIE

TONKINOIS

Sur mesure et cousue à la main de toutes nuances pour

Dames et Hommes

CYCLES RÉPARATION MÉCANIQUES

Tôi mới lập thêm một Tiệm đóng giày và bán nón theo kiều Langsa tôi có com-mandé đủ các mầu da, chư quý-vị muốn dùng xin cứ viết thơ cho tôi mà lấy mầu da và lấy (Catalogue) mà coi kiều có giá cả hẳn hoi.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA,
87, Rue Catinat, Saigon.

Thứ rượu này hay bồ
nguyên khí.

Trừ hàn nhiệt,

Thêm sicc cho trai
tráng,

Đòn ông và đòn bà.

Làm cho thân thể ngũ
tạng lực phủ tráng.

Giúp cho mau có con.

Cách dọn rượu thuốc
này nó làm cho trè
nên một món thuốc

nhứt hạng, tuy có
dùng Quinaquina làm
cốt mặc dầu, chờ

rượu này là một mớ
khai vị.

Uống nó rất thanh tao,
Mau thấy hiệu nghiệm
hơn các thứ thuốc

khác.

KHÀ KÝ

Muốn cho khỏi làm lạc mà thiệt hại cho
chu quý-khách thi hăng Dubonnet rao cho
ai nấy hiểu rồng. Rượu hiệu Dubonnet này
là rượu bồ nguyên khí, có dùng thuốc Quina-
quina làm cốt mà Hăng thay mặt cho Lôn-
hiệu tại Nam-ky, Bắc-ky, Trung-ky và
Cao-man là

Hàng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY
dường Kinh-lấp, mòn bài số 68, SAIGON

Thuốc diều hiệu này Bao xanh,
đã to mà lại vẫn chắc.— Có dán

choàng một
rèo giấy trắng
ngoại bao.—

Hút nó thi
được toại chí
tiêu diều
khoái lạc.

Hiệu thuốc
này là một
hiệu rất hên,
ma quý-thấy
cũng phải

tránh.

Hàng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY

CHỎ VÀO XÚ BẢN

ở đường Kinh-lấp mòn bài

số 68, SAIGON



HOÀI DƯƠNG BÌNH

Muốn trả cái bình hoài dương thi phết
tựa thử thuốc bồ huyết bồ cần mà uống
mới dừng.

Trong cái bình hoài dương này có nhiều
cố, một là nǎo-cần có bình, hai là cốt chrys-
eyuk huyết.

Thường là cái việc giao cầu thi nó tung
nơi nǎo-cần, nếu nǎo-cần hư bài thi linh
tư đặc loại-dạ. Bởi vậy ai có bình ấy nên
tống thuốc Pilules Pink là một vị thuốc
bồ nǎo, cái sức nó bồ huyết bồ cần hay
làm che ngă tang lực phủ hung vượng.
Thân thể tráng kiệt, chẳng những siêng
cảng trong việc làm ăn, mà lại mang do bị
du thực nǎa.

Tuy Pilules Pink tánh được mảnh liệt
chứ vây mặc-lòng, chớ kỳ trung-hiển hàn-
sóng nó vào và hại.

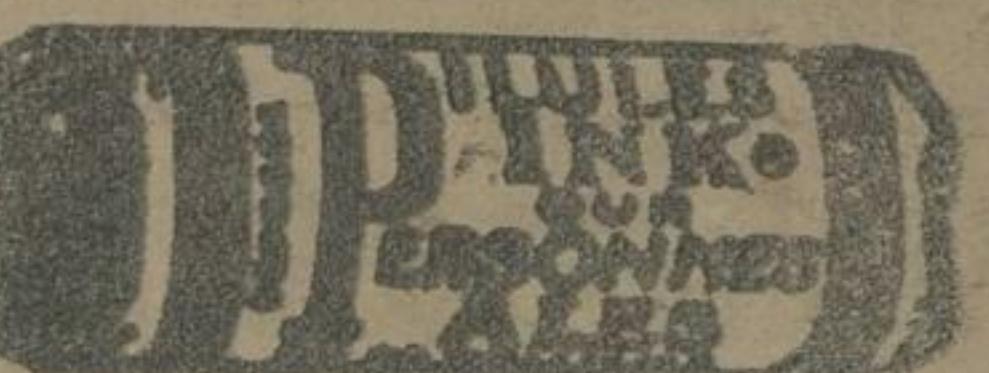
Tại xứ Thủ-nhĩ-ky và xứ Ai-cập là chế
đòn ông hay có năm thê bảy thiếp, thi hoán
thuốc Pilules Pink bán đắt vô cùng, thiên
hà tra dùng vì né chữa cái bình hoài dương
rất hay rất le.

PILULES PINK

(Bồ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bám, có trét
tết thuốc của Ông-de MARI et LAURENS
pharmacie de Normandie, Saigon.

Đổi hộp giá là 3 quan 50; 6 hộp 10 quan 50.



TÔI KHÔNG ĐOI BỰNG!

Áy là câu thường thiên hạ hằng-nghé nói
trong lúc gần ngồi bàn mà dùng vót thực
đang bồ dưỡng khí-lực mình đã hao tổn
trong con làm-lặng.

Trong lúc nồng-nực
Nếu Chu-lôn muốn ăn uống lực bồ
thường thi chớ khả dùng những rượu khai
vị dọn ra giài đối (aperitifs frelatés) và có
nhieu khi tung đắt tên rất huê mịt chớ kỵ
trung một đắn khi tồn-hai, đầu-dầu cũng có
bán thứ rượu ấy, hè thường uống nó thi
lần-lần rượu ấy làm tiêu tán niêm dịch
(la manquaise) trong bao tử rồi lần-lần nỗi
lâm cho mình thực bất-trí-kị-vị.

Vì sao vậy?

Trước một khắc đồng hồ khi ngồi bàn
mà dùng cơm thi chẳng nên uống thứ rượu
gì hết, cứ uống:

**MỘT LY BĒ
RUỘU**

QUINA GENTIANE

Là thứ rượu của các thây tr
dùng San-Paolo (Espagne) đặt, xix
Ấy là xix nóng-nực, cũng như xix
Đông-dương ta đây. Rượu này
làm bằng các thứ thảo mộc tinh-ba rất có
danh-lên thuốc là

QUINQUINA và GENTIANE

Mà các thây tu-ży dùng cốt đường hơ-hô
mà gẽm vị đặng làm cho dễ uống, suối-lai
thanh-thao, dẫn cho ai mà bay kén kya cũng
chẳng chê đặng.

Phải nói
nói tiệm mình mua cái hiệu dán trên xe
như vầy:

Nhà MAZET
dường Paul Blanchy, mòn bài số 10, Saigon
rồi uống thứ mà coi, thiệt quả như lời tôi
nói chẳng sai.

Có bán trong các tiệm hàng-xe

SOCIÉTÉ DES TABACS DE L'INDOCHINE

(Đóng - dương Yên diệp Công - ty)

Tư-bản : 6.000.000 fr.

Chính sở Công-ty tại PARIS

Sở Cai-trị và công-xưởng tại HANOI

Đồn-diễn trồng
thuộc lá tại

KIM-XUYÊN và VĂN-KHÊ

Hiện có những thứ sau này gởi bán trong các hiệu :

**XÌ-GÀ.
NINA.**

Thuốc chưa vân :

COQ (Con gà)**FAVORITES.****MÉTROPOLES**

vân vân

Và thứ thuốc lá vân, chiêu khách, hiệu

PAGODE (Cái chùa)Lời tự thuật của một người
đi du lịch
(Récit d'un touriste)Trong buổi tôi đi du lịch xứ này sang xứ
kia tôi hay xài thuốc dien không biết bao
nhieu mà kẽ.Tôi hút đủ thứ thuốc bán các nơi, day có
thứ thuốc dien Cigarette Diva thiệt ngon
hơn kẽt, hút nó không khô cổ và khỏi sanh
bịnh hoạn, vì thuốc này không có nhựa như
các thuốc kia, khỏi nó thơm tho và diệu lâm.Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật
(épicerie) và trong các quán cafe.**TRỊ BÌNH YẾU PHAP**
(Conseils médicaux)Chú ý muốn cho trong nhà có
một thứ rượu mà dùng trong lúc
đau rei, hoặc nóng lạnh, tí vị
không nặng tiền, thì hãy mua rượu
Rhum mana là rượu thiên hạ rất
chuộng và lại tốt hơn các thứ
rượu rance khác.Hãy coi cho kỹ kẽo lầm thứ giả,
hãy nài cho phải, cái ve có dán
nhắn trăng.

Có bán trong các tiệm hàng xén



PHẢI DÙNG THUỐC BỒ VÀ TRỊ ĐÀM THIẾT HIỆU LÀ ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế
đường của quan lương-y GUILLIÉ lấy làm thần hiệu
trong những bệnh HU PHÈ, đau trong TÌ VI, đau
nơi TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MÌNH, RÉT VỎ
DA, hoặc CHÓI NƯỚC, BÌNH KIẾT, BÌNH HỘ DAI,
BÌNH CÚM, GHÈ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có
TRUNG-LÃI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XÔ rẻ tiền và rất hiệu
ngiêm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những
bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẶT phát ra thì uống
nó hay lắm.

Rất ít thuốc chí đàm nào mà không có dấu ký
tên PAUL GAGE thi chờ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỦ
THUỐC HOÀN XÔ
nhiều rắng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux
của quan lương-y Guillié.

Chánh nhà trù thuốc này là nhà PAUL GAGE FILS, phủ hàng
bắc số 1 y sanh, đường GRENELLE ST GERMAIN mòn bài số 2,
ở tại đê thành PARIS.

và trong các buồng phòng đều có bán

KHOÁN CHẶT THỦY (Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CÉLESTINSCó bán nguyên vò | Trị bịnh dae-thien, bịnh dae Bàng-quang, bịnh Phong —
và nǎa vè. | Trị bịnh dae-thien, bịnh dae Bàng-quang, bịnh Phong —
Thach-lâm-hanh (ké) — Dau mây chè 10-10.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh dae-gan
VICHY HOPITAL trị bịnh thương ti, trwang nhap.

Cây sét chàng đỡ già mập, khi mua phải chỉ sét trang
lát nước nứa mìn mìn mèo.

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra —
Có bắp và sói và

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chung 2, 3
bowl thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình ăn nước mía
(môi-khi-chết).

HIỆU TO LANGSA " LA SEMEUSE "

XE MÁY HUÈ LÈ ĐÈ ĐI ĐƯỜNG XA KIỀU O.

Vành bánh xe bằng cây và bằng Aluminium (Tổ-phàn) hoặc bằng sắt tr y minh lự
Võ Cao-su Bergougnan hiệu « Le Gaulois » túi da ba góc, có đựng:
2 cái chìa khóa; ống dầu; ống thut và đồ phụ tùng. Tay cầm bô bánh tr y minh lự.



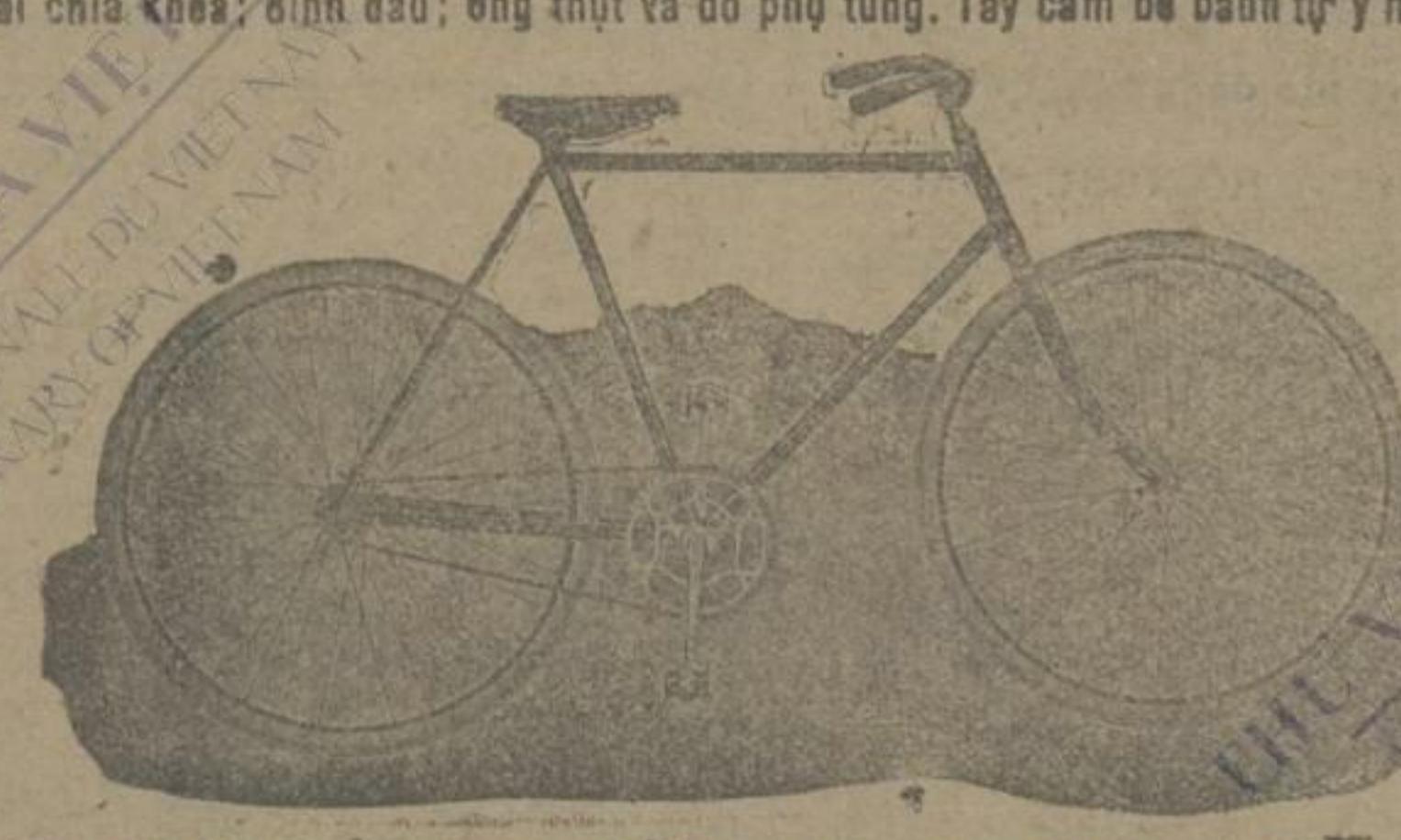
Xe bánh cây và Aluminium

Bánh xe THONG-THÁ

Giá 60 \$

Vành bằng sắt 55 \$

Bán tại Hàng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY, mòn bài số 68, đường Kinh-lấp, SAIGON.

Nên gởi thư đến hàng Berthet, Charrière và Công-ty xin sách riêng có vẽ kiểu và chỉ giá cả,
tại hàng này cũng có thứ xe hiệu « EODE », rẻ và chắc, từ 47 \$ một cái sáp lén, bánh xe thong-thá có túi da, ống thut, chìa khóa và bình dầu.Xe bánh cây và Aluminium
Tum « EADIE »Núm xe thong-thá và giày ngừng
bánh xe chổi lại

Giá 65 \$